

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Ion Guzun, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2019, declarat de avocatul Elena Țigănașu și inculpatul

Guștiuc Vasile.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>05.03.2010 – 28.04.2011,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>26.03.2013 – 15.05.2013,</i>
	<i>18.09.2018 – 23.01.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>21.03.2019 – 10.04.2019.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2011, Guștiuc Vasile a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, de la reținere, cu includerea termenului aflării în stare de arest de la 20.11.2009 până la 16.03.2010.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Guștiuc Vasile, având scopul și intenția de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, a profitat de faptul că, la 13 decembrie 2006 între fratele său Guștiuc Andrei și Rotaru Vasile, a avut loc înțelegerea privind vânzarea automobilului „Mazda”, 626, n/î xx, cu achitarea sumei de 2000 euro până la 20.12.2006.

Drept urmare la 17.12.2006, în urma unei întâlniri cu Rotaru Vasile, Guștiuc Vasile, asumându-și responsabilitățile fratelui său, Guștiuc Andrei, a abuzat de încrederea lui Rotaru Vasile și a luat automobilul „Mazda” 626, n/î xx, înșelându-l că o să-i achite suma 2000 euro până la sfârșitul lunii decembrie 2006.

Ca urmare, Guștiuc Vasile, având în folosință automobilul menționat, la 25.12.2006, fiind în or. Ialoveni la un autoservice, i-a propus lui Bălan Tudor care își repara automobilul „BMW 318”, n/xx, să facă schimb de automobile. În urma înțelegerii, au făcut schimb de automobile. Guștiuc V. i-a dat automobilul „Mazda” 626, n/î xx, și Balan Tudor automobilul „BMW 318”, n/î xx, cu transmiterea pașapoartelor tehnice, la care Guștiuc V. a mai cerut adăugător suma de 200 euro, diferența de cost a automobilelor, promițându-i procura generală pe automobilul „Mazda” 626, n/î xx, v-a fi perfectată la momentul întoarcerii de peste hotarele R. Moldova, a proprietarului automobilului Dumitraș A.

La momentul schimbării automobilelor, Balan Tudor i-a achitat lui Guștiuc Vasile un avans în sumă de 50 euro, din banii preținși de ultimul, iar restul banilor în sumă de 150 euro, urmau a fi achitați în momentul perfectării procurii generale. Peste aproximativ 4 zile, Guștiuc Vasile fiind conștient, că nu v-a putea perfecta procura din numele lui Dumitraș A. și fiind la curent că automobilul dat a fost primit de la Rotaru Vasile, care se afla în posesia automobilului și căruia necesita a-i achita suma de 2000 euro în contul costului automobilului, și fiind conștient că abuzează de încrederea lui Balan Tudor, l-a contactat, solicitându-i restul sumei, motivând prin faptul, că a comis un accident rutier și are nevoie de bani, la care ultimul i-a transmis restul sumei de 1500 lei în contul celor 150 euro.

Astfel, Guștiuc Vasile, abuzând de încrederea lui Roatru Vasile, a însușit automobilul fără a-i achita suma de 2000 euro, echivalentul a 34.000 lei, apoi s-a ascuns, cauzând părții vătămate o daună materială în proporții considerabile.

Tot el, la sfârșitul lunii decembrie 2006, profitând de faptul că Rotaru Sergiu dorea să-și vândă automobilul „BMW 730i”, n/î xx, intenționat și abuzând de încrederea ultimului, l-a înșelat că se ocupă de vânzarea automobilelor și poate să contribuie la vânzarea acestuia.

Astfel, la 27 decembrie 2006, Guștiuc Vasile, abuzând de încrederea lui Rotaru Sergiu, a obținut automobilul „BMW 730i”, înșelându-l că v-a achita suma de 3300 euro până la 01.01.2007. Drept urmare, Guștiuc Vasile, în aceeași zi, aflându-se în or. Hîncești la un autoservice, dându-se drept proprietar al automobilului „BMW 730i”, l-a propus spre vânzare lui Moraru Nicolae, la prețul de 2000 euro.

În urma înțelegerii cu Moraru Nicolae, au schimbat automobilul „BMW 730i” pe un camion „ZIL 4331”, n/î xx, cu transmiterea pașapoartelor tehnice, la care Guștiuc Vasile a mai cerut adăugător telefonul mobil ce-l avea în folosință și 50 euro. După, Guștiuc Vasile a lăsat camionul „ZIL” în ograda la Moraru Nicolae, motivând că va veni după el peste câteva. Peste o săptămână, Moraru Nicolae a fost telefonat de către Guștiuc Vasile de pe un număr cu codul Rusiei și a anunțat că v-a veni o persoană care v-a lua camionul „ZIL” și v-a transmite suma de 1000 dolari pentru a fi transferată de către Moraru Nicolae prin bancă în Rusia.

Astfel, Guștiuc Vasile, abuzând de încrederea lui Rotaru Sergiu a însușit automobilul fără a-i achita suma de 3300 euro, echivalentă cu 56.100 lei, apoi s-a ascuns, cauzând părții vătămate o daună materiale în sumă de 56.100 lei.

Conform raportului de expertiză judiciară auto-merceologică din 13.01.2010., valoare pe piață a automobilului „BMW 730i”, n/î xx, anul fabricării 1988, la data de 27.12.2006 constituie 44.392 lei, care este considerabilă pentru partea vătămată Rotaru Sergiu.

În rezultatul acțiunilor sale intenționate, Guștiuc Vasile a dobândit ilicit bunurile părților vătămate în sumă totală de 78.392 lei.

Instanța a reținut că la urmărirea penală inculpatul a refuzat să facă declarații privitor la învinuirea înaintată și se ascunde de la prezentarea în instanță, fiind anunțat în căutare.

Totodată, vinovăția lui este integral dovedită prin probele administrate, acțiunile lui urmând a fi încadrate în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții mari.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, de persoana inculpatului, care s-a eschivat de la prezența în ședința de judecată, încălcând angajamentul asumat, fiind anunțat în căutare, de faptul că a recuperat benevol prejudiciul cauzat, de starea familială precară, de lipsa circumstanțelor care agravează sau atenuează răspunderea, concluzionând că corectarea lui este posibilă prin aplicarea pedepsei cu închisoare.

3. La 14 martie 2013, avocata Elena Țigănașu, a declarat apel, solicitând repunerea acestuia în termen, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Apelanta a invocat că sentința este neîntemeiată, ilegală, contrară principiului legalității procesului penal și prevederilor tratatelor internaționale la care R. Moldova este parte, inechitabilă și prea dură.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2013, apelul a fost respins, ca inadmisibil.

Instanța de apel a constatat că, potrivit afirmațiilor apărătorului Țigănașu E., contractul de asistență juridică a fost încheiat cu rudele inculpatului la 23.02.2013, iar însuși inculpatul este anunțat în căutare.

Astfel, apelul urmează a fi respins inadmisibil, deoarece este depus de o persoană neîmputernicită în ordinea prevăzută de lege de către inculpat personal de a declara apel în numele său, cu atât mai mult, că avocatul apelant nu a participat la examinarea cauzei în fond, iar locul aflării lui Guștiuc V., rămânând a fi necunoscut.

5. La 17 iulie 2018, inculpatul a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie achitat.

Apelantul a indicat că instanța a emis o hotărâre ilegală, nefiind luate în considerație circumstanțele comiterii faptei. Nu a avut posibilitatea să facă cunoștință cu materialele dosarului și cu sentința primei instanțe.

Potrivit procesului-verbal al ședinței, inculpatul a menționat în fața instanței de apel că a fost reținut pe 30 august 2018 și dus la penitenciarul nr. 17,

ulterior nr. 13, fiindu-i comunicat că urmează să execute pedeapsa aplicată în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, dar sentința a primit-o în luna iulie 2018.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2019, apelul a fost respins, ca depus peste termen.

Instanța de apel a statuat că conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

Potrivit art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei.

Astfel, sentința din 28.04.2011 a fost pronunțată public în aceeași zi, copia fiind expediată părților pe 10.06.2011.

Avocatul Țigănașu Elena a declarat apel, în numele inculpatului, la 14.03.2013, care a fost respins ca inadmisibil prin decizia instanței de apel din 15.05.2013.

Conform acestei decizii, avocatul Țigănașu E. a declarat că cauza penală a fost examinată în lipsa inculpatului, care i-a promis că se va prezenta în ședința instanței de apel, contractul de asistență juridică fiind încheiat cu rudele acestuia.

Inculpatul, fiind anunțat în căutare, a fost reținut la data de 30.08.2017.

În pofida acestui fapt, inculpatul a depus prezentul apel tocmai la 17.07.2018.

Cele menționate, indică elocvent la încălcarea termenelor prevăzute de art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală.

Or, în art. 403 alin.(1), art. 404 alin.(1) Cod de procedură penală, este expres stipulată imposibilitatea declarării apelului mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei, ceea ce face imposibilă și repunerea în termen a apelului declarat de inculpat, care a depus apel la data de 17.07.2018. Or, inculpatului i-a realizat apărarea Țigănașu Elena, care deja a beneficiat de dreptul de a depune apel, cunoscând despre sentința la momentul depunerii apelului, aceasta invocând că inculpatul cunoaște și se va prezenta în ședința instanței de apel, drept pe care nu l-a realizat inculpatul.

Inculpatul, fiind reținut la 30 august 2017, a depus apelul cu încălcarea prevederilor art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei. Astfel, declarând apel pe 17 iulie 2018, inculpatul nu și-a exercitat dreptul legal de atac a actului de dispoziție a instanței de judecată în termenul prevăzut de lege.

Avocata Țigănașu Elena, a solicitat repunerea cererii de apel în termen, iar instanța de apel nu este în drept să repună apelul în termenul omis, dacă temeiurile omiterii sunt nejustificative, or, aceasta ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia.

Totodată, în speța nu a fost confirmat prin probe faptul că omiterea termenului a avut loc din motive întemeiate, deci nu poate fi reținută solicitarea verbală a avocatei Țigănașu Elena cu privire la repunerea cererii de apel în termen.

Termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

În aceeași ordine de idei, art. 230 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, prevede că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen

Astfel, potrivit formalismului legii procesual-penale, având caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art. 20 din Constituția R. Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii, se impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Subsidiar, prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă.

Aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (*Varnima Corporation International S.A. vs Grecia*, nr.48906/06, §27, 28.05.2009; *Ben Naceur vs Franța*, nr.63879/00, §32, 3.10.2006; *Wynen contra Belgiei*, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII).

Raportând cauzei textele de procedură penală sus-menționate și statuările din jurisprudența constantă a Curții Europene, este evident că termenul de declarare a apelului a fost omis de către inculpat, din circumstanțe care sunt imputabile părții.

Sub aspectul celor elucidate, sunt relevante și explicațiile Curții Supreme de Justiție date în p. 6 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție pentru modificarea și completarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel”, că în cazul în care termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 402 Cod de procedură penală este depășit, adică apelul este declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, instanța de apel este obligată să soluționeze chestiunea privind repunerea în termen a apelului. Dacă întârzierea a fost determinată de motive neîntemeiate, apelul urmează a fi respins ca tardiv, fără judecarea fondului”.

Pe motivele date, instanța de apel nu urmează să se expună asupra motivelor invocate în apel ori, nici nu poate purcede la examinarea fondului apelului, deoarece potrivit prevederilor pct. 16 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005, soluția de respingere a apelului ca depus peste termen sau

inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

7. Avocata Elena Țigănașu, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel din 23 ianuarie 2019, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceiași instanță.

Apelanta a indicat că prima instanță nu a tras concluzia că între părți au avut loc relații civile, deoarece în acțiunile inculpatului lipsesc careva elemente de înșelăciune, care s-ar cuprinde de infracțiunea de escrocherie, asemenea împrejurări sunt caracteristice unui contract civil.

Pedeapsa stabilită de prima instanță este prea aspră, la care nu s-a ținut cont de circumstanțele atenuante ale cauzei, de vârsta tânără a inculpatului, de persoana acestuia, care anterior nu a fost condamnat, este caracterizat pozitiv, s-a căit sincer de cele comise și regretă că s-a dat atras în acest conflict provocator de către părțile vătămate, a recuperat benevol prejudiciul cauzat, fapta a fost săvârșită ca urmare a unui concurs de împrejurări grele de ordin personal și material, de faptul că are la întreținere doi copii minori, părinții care sunt de o vârstă înaintată și sunt grav bolnavi, fiind unica persoană care întreține toată familia.

Sentința nu a fost supusă căilor de atac din motiv că inculpatul nu a participat la examinarea cauzei în fond, careva împuțerniciri pentru contestarea acesteia nu au fost delegate nimănui, respectiv inculpatul nu a primit în modul stabilit copia sentinței.

Astfel, sentința fiind adoptată în lipsa inculpatului, faptul ce l-a pus în situația de a fi în imposibilitate de a-și exercita pe deplin dreptul la apărare precum și de obiectare față de argumentele și probele învinuirii.

Prin urmare, nefiind de acord cu sentința, inculpatul a contestat-o cu apel la 17.07.2018, solicitând repunerea în termen, casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

Instanța de apel, incorect a respins, ca depus peste termen apelul inculpatului, ignorând motivele invocate de apărare, cât și de inculpat ce ține de repunerea în termenul de declarare a cererii de apel, în coraport cu dispozițiile art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, deoarece pronunțarea sentinței a avut loc în lipsa inculpatului, la acel moment ultimul nu a făcut cunoștință cu hotărârea și nu i-a fost explicat termenul și modul de atac, iar cu sentința și copia acesteia a făcut cunoștință, când i-a fost transmisă de avocat, adică în luna iulie 2018.

În drept, recursul este întemeiat pe *art. 427 alin. (6) și (12)* Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11/1 Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt este stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Sub acest aspect se reține că recursul este fondat pe *art. 427 alin. (6) și (12)* Cod de procedură penală, avându-se în vedere, probabil, art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, care prevăd mai multe temeiuri pentru recursul ordinar, cum ar fi și situațiile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, or, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, asupra căror motive concrete din apel nu s-ar fi pronunțat instanța și care ar fi esența circumstanțelor că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar, că instanța ar fi admis o eroare gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11/1) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și care ar fi cea corectă în asemenea caz, fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens și specificarea unor concrete erori de drept în aspectul vizat (*pct. 7. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul declarat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect și în raport cu argumentele invocate în recursul ordinar (*pct. 7. din decizie*), se reține că potrivit circumstanțelor reproduse în pct. 6. din prezenta decizie, instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind tardivitatea apelului declarat de inculpat, în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Astfel, conform art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei în instanța judecătorească. Potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale. În corespundere cu art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Potrivit art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei. În corespundere cu art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală, participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței, poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei.

Potrivit jurisprudenței naționale, repunerea în termen a apelului se operează doar avînd prezente două condiții cumulative: întârzierea a fost determinată de motive întemeiate: calamitate naturală, accident, boală ș.a., pe care apreciindu-le, instanța de apel va constata dacă situația invocată de apelant constituie în mod efectiv o cauză de împiedicare a declarării apelului; apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei. Prin începerea executării pedepsei se înțelege prima zi de reținere a persoanei în cazul pedepsei privative de libertate. Admiterea repunerii în termen produce efectul apelului declarat în termen. În caz contrar, apelul va fi respins. Repunerea în termen este o prerogativă a instanței de apel, care urmează să se pronunțe cu motivația respectivă în textul deciziei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct. 7. - 8.*).

În această consecutivitate se atestă că, potrivit materialelor cauzei, sentința integrală a fost pronunțată la 28 aprilie 2011, inculpatul lipsind atât la judecarea cauzei, cât și la pronunțarea sentinței, fiind anunțat în căutare.

Conform procesului-verbal, semnat de inculpat în aceeași zi, ultimul a fost reținut la 30 august 2017, în temeiul executării sentinței din 28 aprilie 2011, copia ei fiind anexată la procesul-verbal de reținere, pe care este semnătura inculpatului, anticipată de inscripția: „*cu sentința am făcut cunoștință*”. Tot în dosarul condamnatului Guștiuc Vasuile se conține și o copie de pe decizia Curții de Apel Chișinău din 15.05.2013, prin care a fost menținută sentința fără modificări, ultimul semnând că a făcut cunoștință cu acest dosar în cadrul executării pedepsei aplicate (*f.d. 93-94, 95-104 v.3, pct. 2.-4. din decizie*).

Prin urmare, termenul de 15 zile de declarare a apelului pentru inculpat a început să curgă de la reținerea lui, adică din 30 august 2017, această dată fiind echivalentă cu data pronunțării sentinței integrale, și a expirat la sfârșitul zilei de 15 septembrie 2017 (*art. 402 al. (1), 231 al. (3) CPP*).

Pe lângă aceasta, inculpatul urma să declare apel nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei, adică 30 august 2017 (art. 402 al. (1), 403 al. (1), 404 al. (1) CPP).

Totodată, potrivit parafei cancelariei Curții de Apel Chișinău, inculpatul a declarat apel tocmai la 17.07.2018, adică peste termenul prevăzut de lege (v.3, f.d. 76-79, pct. 5. din decizie).

Or, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Rezultă că, termenul de apel este un termen legal și imperativ, astfel încât nerespectarea lui atrage decăderea din exercițiul dreptului de a declara apel și nulitatea oricărei cereri de apel înaintate după expirarea acestui termen (*Hotărârea Plenumului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, pct. 6.*).

Mai mult, inculpatul nu a prezentat instanței de apel nicio dovadă că întârzierea ar fi fost determinată de motive întemeiate (*calamitate naturală, accident, boală ș.a.*), iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei (403 al. (1) CPP).

În același timp, soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implica o verificare a sentinței atacate, întrucât instanța de apel nu putea proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

Împrejurările expuse atestă, astfel, că instanța de apel just și întemeiat a respins apelul declarat de inculpat, ca depus peste termen.

În același timp, potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu poate fi atacată cu recurs sentința în privința căreia apărarea nu a folosit calea apelului.

Rezultă că recursul ordinar nu are niciun suport legal în aspectul celorlalte motive de fapt și de drept invocate, deoarece apelul tardiv echivalează cu nefolosirea acestei căi de atac (pct. 6. din decizie).

Circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că decizia atacată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce, în raport cu motivele invocate, este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

9. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Elena Țigănașu și inculpatul Guștiuc Vasile x, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2019, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 03 mai 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Victor Boico

